

VINERI • 12 SEPTEMBRIE 2008 • ANUL LVIII NR. 37

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Sfințirea crucii de lângă drum
Inaugurarea noii școli din Bătania
Români în „țara” usturoiului și a cepei*

CALENDAR ORTODOX

- 15 septembrie, luni – Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș și Sf. Nichita Romanul.
16 septembrie, marți – Sf. Mari Mucenițe Eufimia și Meletina.
17 septembrie, miercuri – Sf. Muceniță Sofia și cele trei fiice ale sale: Pistis, Agapis și Elpis.
18 septembrie, joi – Sf. Mucenic Eumenie, Episcopul Gortinei; Sf. Muceniță Ariadna.
19 septembrie, vineri – Sf. Mucenici: Trofim, Savatie și Dorimedont
20 septembrie, sâmbătă – Sf. Mare Mc. Eustatie și soția sa Teopista, cu cei doi fii: Agapie și Teopist.
21 septembrie, duminică – Sfântul Apostol Codraț; Sfântul Prooroc Iona (Odovania praznicului Înălțării Sfintei Cruci).

AGENDĂ

15 septembrie
1521 – a murit Neagoe Basarab, domn al Țării Românești.

16 septembrie
1873 – s-a stins din viață mama lui Iosif Vulcan, Victoria Irinyi. Este înmormântată la Leta Mare.
2000 – s-a stins din viață poetul Ioan Alexandru.

17 septembrie
1823 – a murit Gheorghe Lazăr, cărturar iluminist, întemeietorul învățământului modern românesc.
1983 – a murit dramaturgul Horia Lovinescu.

18 septembrie
1937 – s-a născut Sorin Alexandrescu, critic și teoretician literar.

19 septembrie
1909 – a murit Nicolae Hurmuzaki, om politic, membru de onoare al Academiei Române.
1990 – a murit Ioana Radu, interpretă de neuitat a romanțelor.

20 septembrie
1866 – s-a născut la Hordou, jud. Bistrița-Năsăud, poetul George Coșbuc.

21 septembrie
1832 – s-a stins din viață Walter Scott, romancier și poet scoțian, cunoscut pentru romanele „Ivanhoe” și „Talisman”.
1847 – a avut loc inaugurarea primei lucrări moderne de alimentare cu apă a Bucureștiului, ale cărei pompe au fost acționate de o mașină cu aburi.
1866 – s-a născut scriitoarea Elena Văcărescu.

Citatul
săptămânii

„Toată cultura pentru ca să fie adevărată, să cuprindă, să pătrundă în popor, trebuie să pornească, să izvorască din însăși ființa lui, să fie amăsurată, potrivită caracterului, însușirilor deosebite, individualității sale.”

A. Hurmuzachi

Bichișciaba

Filmul „Delta” pe marile ecrane

Filmul „Delta”, al treilea lungmetraj al regizorului de origine română din Ungaria, Cornel Mândruțau, va rula în zilele de 11–17 septembrie pe marile ecrane ale cinematografului „Center mozi” din orașul Bichișciaba. Filmul „Delta” are un scenariu care revizitează, într-o manieră liberă, două opere clasice – „Hamlet” de Shakespeare și „Electra” de Euripide, în decorul Deltei Dunării, unde a fost filmat în întregime, timp de patru ani. „Delta” este o coproducție Ungaria, Germania

și România. Regizorul prezintă o comunitate dură, închisă, un om care se instalează nu departe de sat, în cabana tatălui său de la marginea fluviului. El este intrusul, străinul. În momentul în care sora sa i se alătură pentru a trăi împreună o poveste de dragoste, totul se tulbură. Personajele secundare, care joacă rolul corului din tragedia greacă, șușotesc că drama este aproape. Partitura muzicală a filmului este o compoziție extraordinară a violonistului Felix

Lajko, un muzician de etnie ungară, originar din Serbia, mai cunoscut pentru talentele sale de violonist decât pentru cele actoricești, joacă pentru prima dată pe marile ecrane. În „Delta” lui Mândruțau, Dunărea nu este numai un decor, ci întreaga scenă a unei drame, care se desfășoară la capătul cursului fluviului, acolo unde apele Dunării se varsă în Marea Neagră, într-un „no man's land” locuit de o mână de pescari.

A. Butar

700 milioane pentru
programe culturale

Ministerul de Interne (ÖM), în colaborare cu Fondul Cultural Național (NKA) a lansat recent un nou concurs de 700 milioane de forinți pentru sprijinirea organizării festivalurilor și a evenimentelor culturale. Din aceste fonduri, Ministerul asigură 400 milioane de forinți, iar Fondul Cultural Național 300 milioane. Suma din anul 2009 s-a ridicat cu 300 milioane de forinți față de suma din anul 2008. În urma acestui proiect vor fi sprijinite acele festivaluri și programe culturale ale că-

ror cheltuieli depășesc suma de 50 de milioane de forinți, iar publicul este compus din minimum 10.000 de spectatori. Din suma totală, 100 milioane de forinți sunt alocați pentru organizarea festivalurilor gastronomice din țară. Bugetul festivalului să fie cel puțin de 15 milioane de forinți, iar numărul participanților să fie de 3000 de persoane. Sprijinul acordat prin concurs poate fi maxim de 30 de milioane de forinți. Formularele de concurs se pot descărca de pe site-ul otm.gov.hu.

Premiu
pentru minoritățile
din județul Bichiș

Organizațiile civile și autoguvernările minoritare din județul Bichiș pot înainta propuneri pentru decernarea distincției „Pentru minoritățile din județul Bichiș”. Recomandările trebuie înaintate până pe 17 octombrie, la Consiliul Ju-

dețean Bichiș (Bichișciaba, str. Derkovits nr. 2). Premiile vor fi decernate de „Ziua Minorităților Județului Bichiș”, care se va desfășura anul acesta pe 5 sau pe 12 decembrie, la Centrul Cultural din Tótkomlós, într-un cadru festiv. A.C.

Telefonul redacției: 66/463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Sfințirea crucii de lângă drum, la Chitighaz, în 2005
(Foto: Maria Sarca Zombai)

Jula

Sprijin
pentru
manuale

Autoguvernarea Românească din Jula s-a întrunit în ședință luni, 8 septembrie, pentru a aproba darea de seamă pentru activitățile primei jumătăți a anului 2008 și a contura planurile celei de-a doua jumătăți a acestui an.

La ședință s-a votat ca suma obținută la concursul de finanțare diferențiată a autoguvernărilor minoritare să fie folosită pentru sprijinirea unor lucrări de revizuire la grădinița românească din Jula, și cumpărarea manualelor de cultură și civilizație românească pentru clasele 5–8 de la școala generală românească din oraș. A.B.

Inaugurarea noii școli din Bătania

În ziua de 4 septembrie 2008, la Bătania a avut loc festivitatea de inaugurare a noii școli românești. Clădirea a fost construită cu sprijinul Ministerului Culturii și Educației Maghiare din fondul suplimentar pentru minoritățile naționale. Investiția de la Bătania a ajuns la 220 de milioane de forinți, din care 60 de milioane s-au cheltuit pentru renovarea grădiniței, iar 160 pentru construirea unei noi școli. România contribuie cu 100.000 de euro la achiziționarea echipamentelor de logistică necesare școlii.

La eveniment au fost prezenți *Hiller István*, ministrul culturii și educației, *Gémes Ferenc*, secretar de stat la Departamentul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Cadrul Cancelariei Primului Ministru, *Ana Oros Simon*, director la Departamentul pentru Minoritățile Naționale din cadrul Ministerului Educației, *Gabriella Pásztor*, secretar de stat în Ministerul Educației, Cercetării și Tinerețului din România, diplomați de la Ambasada României din Budapesta, de la Consulatele generale din Iula și Seghedin, *Karsai József*, deputat parlamentar, primarul orașului Bătania și viceprimarul *Kreszta Traian*, președintele Auto-guvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

„Ziua de azi este ziua cooperării noastre. Suntem foarte bucuroși și mândri de faptul că aici, în Bătania, unde învățământul minoritar românesc se desfășoară încă din anul 1923, avem posibilitatea de a inaugura, a da în folosință o școală și o grădiniță nouă românească copiilor, nepoților noștri. Guvernul Republicii Ungare a contribuit la acest proiect cu 220 milioane de forinți, pentru ca vechea clădire a grădiniței să fie renovată, iar clădirea școlii românești să fie construită”, a declarat ministrul educației, *Hiller István*. Acesta a mai adus

din partea ministerului 20 de milioane de forinți, pe care i-a donat pentru instituțiile de învățământ din Bătania, din această sumă

5 milioane de forinți sunt alocați pentru învățământul românesc. 220 de milioane de forinți a fost necesar pentru reînnoirea grădiniței și construirea școlii generale din Bătania: 60 de milioane de forinți s-a cheltuit pentru îmbunătățirea condițiilor de la grădiniță și 160 de milioane de forinți pentru construirea școlii românești.

După cuvântul ministrului educației și a culturii, *Gabriella Pásztor*, secretar de stat la Ministerul Educației din România a con-

tinuat șirul de idei: „Avem o cultură comună. Nu este nimic mai presus decât școala, decât învățământul. În programul de colaborare a guvernelor noastre școala românească și grădinița din Bătania figurează printre principalele obiective. Ieri, 3 septembrie, la ședința de guvern de la București s-a aprobat hotărârea cu numărul 1006, plata sumei de 100.000 de euro, pentru școala generală și grădinița din Băta-

nia. Fondurile necesare au fost suportate din bugetul aprobat de Ministerul Educației, Cercetării și Tinerețului pe anul 2008. Finanțarea acestei școli se face ca urmare a unui acord semnat între România și Ungaria în anul 2005.” Din partea secretariatului de stat, doamna *Pásztor* a înmănat directoarei școlii *Iulia Olteanu* un pachet didactic, conținând cărți, dvd-uri și cd-uri.

Anul școlar 2008/2009 a fost anunțat că va avea o importanță deosebită în istoria învățământului din Ungaria. De la 1 septembrie 2008, s-a lansat „Programul Știința Nouă” („Új Tudás program”), al cărui buget a fost majorat cu 140 de miliarde de forinți în ideea de a îmbunătăți învățământul din Ungaria. După inaugurarea noii clădiri, ministrul educației și al culturii, *Hiller István* a ținut o conferință de presă unde a accentuat importanța acestui nou program.

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Prefăcătorie transfrontalieră

Când am văzut cine a reprezentat România la inaugurarea noii școli românești din Bătania, a trebuit să constatăm că: 1. ori au dispărut românii din Ministerul Educației din București; 2. ori dacă totuși nu au dispărut, e clar că nu le mai pasă de românii din Ungaria, pe care îi consideră o cauză pierdută. Doamna de la București, care a onorat cu prezența festivitatea de inaugurare a școlii din Bătania și a adus vestea bună a unei hotărâri de guvern, prin care noua școală din Bătania se va îmbogăți cu material logistic în valoare de 100.000 de euro, pe nume doamna *Gabriella Pásztor*, este Secretar de Stat pentru Învățământ în Limbile Minorităților Naționale și Relații cu Parlamentul, în cadrul Ministerului Educației de la București.

Să fi ajuns oare româna o limbă minoritară în România? Sau la Bătania nu „Școală Română” s-a inaugurat, așa cum scrie în hotărârea de guvern? Din neglijență sau poate din dispreț față de (oricât de mica) comunitate românească din Ungaria, nu s-a găsit nici un singur reprezentant român în Ministerul Educației de la București, care să bată drumul până la Bătania și să încurajeze profesorii și copiii din orașul de lângă graniță că va fi în folosul lor dacă își vor păstra limba și identitatea română. Este un nonsens, o absurditate, ca un secretar de stat de origine maghiară, de altfel probabil un specialist bun în domeniul său de activitate, să încurajeze acest lucru. Pentru simplul fapt că nu este treaba lui. Așa cum, după cunoștințele noastre, Ministerul Educației din Budapesta nu a trimis-o niciodată pe directoarea Departamentului pentru Minorități Naționale, care de altfel este tocmai de origine română, născută la Micherechi, să inaugureze o școală maghiară în Miercurea Ciuc sau la Târgu Secuiesc. Pentru că datoria ei nu este asta.

Și înainte să-i treacă prin minte cuiu să ne acuze de lipsa de deschidere spre prietenia româno-maghiară sau de cea mai mică ură împotriva ungarilor, ținem să accentuăm că nu ne interesează dacă școlile ungurești din România mai sunt cu adevărat ungurești, dacă acolo se vorbește și în cancelarie în limba maghiară sau dacă toți elevii reușesc să învețe limba maghiară. Asta este lupta lor, a ungarilor de acolo, și nu a noastră. Noi nu putem și nici nu trebuie să rezolvăm problemele învățământului unguresc din afara granițelor Ungariei. Exact așa cum nu ungarilor din România trebuie să lupte pentru școlile românești din Ungaria. Din simplul motiv că aceasta nu este lupta lor.

România greșește când lasă ca învățământul românesc sau cultura românească, cei mai importanți piloni ai supraviețuirii unei nații, să fie reprezentate în afara granițelor de persoane de altă etnie decât româna, mai ales în țările vecine unde trăiesc și comunități de români. Nu punem la îndoială pregătirea profesională a acestor persoane, însă nu arată bine pentru comunitățile minoritare ca limba, cultura neamului lor să fie reprezentate de cineva de alt neam. Românii din Timoc niciodată n-o să-l creadă pe un sârb din România că vrea cu adevărat să introducă predarea limbii române în școlile din Serbia, precum nici românii din Chișinău sau Cernăuți n-o să creadă un rus din România că vrea întărirea sentimentului românesc în școlile lor. România ar trebui să termine odată pentru totdeauna să se comporte ca o țară a nimănui, mai ales în relația cu românii din jurul granițelor, care nu au emigrat niciodată din România, ci sunt acolo unde sunt, fără voia lor. Pentru că așa a vrut istoria.

Sau să fie mesajul României pentru românii din Ungaria unul cinic și care să ne pună pe gânduri? Dacă voi vă prefăceți că aveți școli românești, vă prefăceți că acolo se învață românește, atunci și noi ne prefacem că vă credem...

Eva Iova

Pe scurt...

ROMÂNIA ȘI ZONA EURO

România își menține intenția de a adopta moneda euro în 2014, cu condiția să reușească reducerea inflației și a deficitului de cont curent, a declarat luni, pentru AFP, guvernatorul Băncii Naționale din România, *Mugur Isărescu*. „La sfârșitul anului, am putea avea surpriza plăcută de a vedea inflația scăzând înspre 6%”, a estimat Isărescu, subliniind că revizuirea la 6,6% a apărut în momentul în care barilul de petrol se află la un nivel record de 140 de dolari. Pentru a intra în zona euro, o țară aspirantă trebuie să respecte cinci criterii de convergență, dintre care cele mai importante sunt o inflație ținută sub control și o disciplină strictă a cheltuielilor publice.

ROMÂNIA PE LOCUL PATRU

România a coborât două poziții, până pe locul patru, în cadrul unui clasament referitor la încrederea în mediul de afaceri din 11 țări din Europa Centrală și de Est, întocmit de Thomson Reuters și banca austriacă OeKB și citat de NewsIn. Astfel, indicele încrederii în mediul de afaceri din România a coborât la 53 de puncte în iulie, de la 60 de puncte în luna aprilie. Rusia ocupă prima poziție a clasamentului, cu 66 de puncte, fiind urmată de Bulgaria și de Polonia, țări în care indicele privind încrederea în afaceri a fost de 57 de puncte.

**SIMBOLUL PARISULUI
PIERDE DIN STRĂLUCIRE**

Turnul Eiffel își va pierde o parte din strălucirea sa după ce primăria Parisului a decis să înjumătățească timpul în care beculțele scilpitoare, ce încântă turiștii în fiecare seară cu un spectacol de flash-uri, vor sta aprinse, scrie The Telegraph. Măsura face parte dintr-un plan prin care se încearcă transformarea Turnului Eiffel și a celorlalte simboluri pariziene în monumente mai „prietenoase” cu mediul înconjurător. „Rochia de diamant” a Turnului Eiffel (20.000 de becuri care clipesc) a fost folosită la 1 ianuarie 2000, într-un spectacol pentru a marca trecerea în noul mileniu, dar a devenit un accesoriu permanent datorită popularității în rândul turiștilor.

Un nou an de învățământ
la Facultatea din Szarvas

Noul an de învățământ la Facultatea Pedagogică „Tessedik Sámuel” din Szarvas a început cu o cifră remarcabilă de studenți. Efectivul studenților la Catedra de limba română este de 28 de elevi la zi și la fără frecvență. Dintre aceștia, 7 sunt studenți în anul întâi la fără frecvență învățatori, educatori și diploma a doua. La zi sunt patru studenți în anul întâi, 2 la

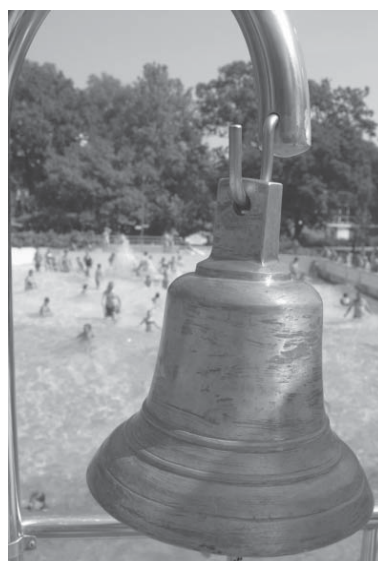
secția educatori și 2 la învățatori. *Kitti Boca* și *Bettina Gurzau*, studenți în anul doi, secția învățatori, au primit o bursă europeană „Erasmus” și vor studia un semestru la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, ne-a informat *prof. Lucreția Fluieraș*, șefa Catedrei de limba română a Facultății „Tessedik Sámuel”.

A.B.

Ștrandul din Julia
și-a încheiat sezonul estival

De la 1 septembrie, Băile Cetății din Julia revin de la orarul sezonului estival la programul de funcționare mai redus. Dimineața se poate intra la băi de la ora 8.00 până seara la ora 18.00, iar piscina va fi deschisă zilnic între orele 6.00–20.00, a informat referenta de marketing *Ecaterina Martin Nemes*. Accesul la centrul de băi termale și de wellness este în zilele de vineri și sâmbătă, între orele 19.00–24.00. Biletul de intrare la ștrand de la 1 septembrie este de 1450 de forinți, înainte de închidere cu trei ore biletul costă 900 forinți, cu abonament de Julia biletul costă 600 forinți, după-masă de la ora 17.00, 300 forinți.

A.C.

Ziua ICR la Seghedin

Odată cu desfășurarea Festivalului Etno din Seghedin, Filiala Seghedin a ICR Budapesta, în parteneriat cu „Tisza Expo” Kft și Fundația „Képszínház” organizează pe 20 septembrie 2008 „Ziua Institutului Cultural Român”, parte dintr-o serie de evenimente organizate pentru promovarea culturii române, croate și sârbe. Urmare a așezării sale geografice, orașul Seghedin beneficiază de o localizare prielnică. Prin faptul că Ungaria la sud și la est se învecinează cu Croația, Serbia și România, orașul Seghedin este plasat într-un adevărat bazin cultural și inter-etnic, în care valorile și tradițiile specifice împărtășesc un trecut comun. Cu această ocazie, cultura și tradițiile celor trei țări vor fi

aduse mai aproape de locuitorii orașului de pe Tisa, astfel programul de trei zile al festivalului este întregit într-o zi de croați, în alta de sârbi, iar în ultima zi de români.

Considerând acesta un prilej de promovare a valorilor autentice românești prin intermediul diplomației culturale, și ținând cont și de faptul că acest festival va culmina cu o zi românească, sub genericul „Ziua Institutului Cultural Român”, Filiala Seghedin a ICR Budapesta invită formația Nightlosers, ansamblul folcloric „Dubășii din Brănești” și pe regizorul *Florin Iepan* pentru a prezenta filmul său „The Fallen Vampire.” Programele festivalului și ale zilei institutului se vor desfășura în piața Árpád.

A. Butar

Distincție
„Pentru
cultura
minorităților”

Institutul Cultural Maghiar a înființat o distincție pentru recunoașterea activității culturale a minorităților naționale și etnice din Ungaria. Distincția „Pro Cultura Minoritatum Hungarie” („Pentru cultura minorităților din Ungaria”) se acordă acelor persoane sau organizații, care au desfășurat o activitate laudabilă pentru păstrarea, dezvoltarea patrimoniului cultural în limba maternă a minorităților naționale și etnice din Ungaria: bulgari, țigani, greci, croați, polonezi, germani, armeni, români, rusini, sârbi, slovaci, sloveni, ucraineni. Acele persoane sau organizații pot primi această distincție, care contribuie la conviețuirea popoarelor din Bazinul Carpatic, conviețuire bazată pe toleranță în domeniile: viața publică culturală, artă, mass-media de naționalitate, mecena al culturii de naționalitate, etc.

Și anul acesta se vor acorda 8 distincții, care vor fi înmânate pe 14 decembrie, la Gala Naționalităților, organizată cu ocazia Zilei Minorităților din Ungaria.

Recomandările pentru această distincție vor fi făcute prin fișa de propunere care poate fi obținută de pe site-ul www.erikanet.hu sau o puteți cere și de la redacția noastră. Propunerile vor fi trimise pe adresa Institutului Cultural Maghiar, până pe **30 septembrie** (MMKL, „Gala Naționalităților”, 1011 Budapesta, piața Corvin nr. 8, e-mail: lukacsm@mmi.hu).

Rectificare

În interviul publicat săptămâna trecută cu *Cornelia Taga*, directoarea grădiniței românești din Julia, din păcate, s-a strecurat o greșeală când am scris că dirigintele de liceu i-ar fi fost profesorul Király, care, de fapt, a fost dirigintele la cealaltă clasă. Rectificăm deci, că dirigintele clasei în care a învățat doamna *Cornelia Taga* a fost profesora *Ana Crișan*. Ne cerem scuze!

A.C.

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A MUZEULUI
ERKEL

Institutul
Cultural
Român

www.icr.ro

Inaugurarea noii școli din Bătania

„Programul care are ca scop îmbunătățirea modului de predare din Ungaria, și-a luat startul la 1 septembrie 2008. Noul program înseamnă pentru învățământul din Ungaria timp de trei ani, anual, aproape 140 de milioane de forinți, 2/3 din fonduri europene, o treime din fondul Republicii Ungare. Guvernul a decis despre rezervarea sumei de 79,4 miliarde de forinți, din care până în 2013 se vor realiza reînnoirile școlilor generale din Ungaria, în plus mai stau la dispoziția învățământului încă 40 de milioane de forinți, despre care Parlamentul va decide de curând. În învățământul din Ungaria, schimbări, în ceea ce privește reducerea efectivului profesorilor, în următorii 2 ani nu vor fi”, a spus ministrul învățământului de la Budapesta, deoarece numărul copiilor demonstrează acest lucru. „În anul școlar 1980–1981 s-au înscris 1.180.000 de elevi la școlile din Ungaria, în anul școlar 2008–2009 numai 794.000 de elevi au început școala, iar numărul elevilor va scade pe 2010 la 770.000”, ne-a mai informat ministrul.

Serbarea de inaugurare s-a încheiat cu sfințirea noului edificiu de către preotul paroh *Ilie Ciocan* și *Petru Pușcaș*, preot la Iula.

Stând de vorbă cu directoarea instituției *Iulia Olteanu*, am aflat ce înseamnă a începe noul an școlar într-o nouă clădire: „Ne-am pregătit mult pentru a putea începe anul școlar aici. A fost o perioadă foarte încordată și tensionată, ca să putem deschide porțile la 1 septembrie în acest edificiu. Astfel, nici nu am ieșit bine din buimăceala

mutării că a trebuit să ne pregătim pentru ziua de azi, pentru inaugurarea noii și frumoasei instituții. Școala are un cabinet de informatică, multimedia, săli de cursuri, sală profesorală și birouri. Ne-am bucura dacă în viitorul apropiat s-ar putea termina și sălile de la etaj, unde am putea muta câteva clase, iar jos am putea face mai multe cabinete. Avem 8 clase în total, efectivul școlii este de 60 de elevi, numărul elevilor a crescut puțin, în ultimii trei ani am avut 10–11 elevi înscriși în clasa întâi și acest lucru este foarte îmbucurător. Sperăm ca pe viitor, văzând această locație care oferă totul și este foarte optimă, vom avea și mai mulți copii.

Calitatea instituției, pe lângă condiții mai bune, o să determine munca de fiecare zi, pentru că o mare parte a vieții noastre o petrecem aici, în școală și vom depune eforturi cât mai mari ca într-o asemenea instituție frumoasă și munca noastră să fie una de calitate”, a încheiat directoarea școlii din Bătania.

Ana Cioca – Anca Liana Butar

Opinia cititorului

Școală nouă, cerințe duble

De curând a fost inaugurată la Bătania noua școală românească într-o clădire nouă. S-ar putea spune chiar complex școlar, căci alături se află și grădinița românească renovată de parcă ar fi nouă. Clădirea s-a ridicat parcă din pământ, într-o singură vară. Deci, este un merit al constructorilor, al celor care urmăreau mersul lucrărilor și, nu în ultimul rând, al celor care au finanțat-o. Să nu creadă cineva că totul a mers ca pe roate! După câte am observat eu, uneori parcă stagnase ritmul, alături se lucra intens și câteodată țepenie de om nu se arăta în preajma construcției.

Numai doamna directoare *Iulia Olteanu* ar putea povesti cum s-a desfășurat totul în realitate. Câte zile (și poate nopți) au costat-o în scurtă ei vacanță? Clădirea școlii modernă în ansamblu, spațioasă, luminoasă și cu toate acestea modestă în sensul că este departe de stradă, ascunsă de parcă n-ar vrea să fie în centrul atenției sau în văzul lumii.

Învățământul românesc din Bătania cunoscuse în istoria ei de aproape un veac multe clădiri de funcționare, mai toate inadecvate. În sfârșit, avem acum o școală modernă, o școală care aparține exclusiv românității din oraș. Acum

e rândul pedagogilor și al copiilor să arate că în noile condiții de ce sunt capabili. Căci cuvintele sunt duble: să arate părinților că se învață mai bine și să demonstreze notabililor și scepticilor că investiția în cultură și învățământ nu este inutilă.

Regret, că fost profesor la această școală (acum pensionar), că nu mai am posibilitatea de a întregi munca din școală. Sper, ba mai mult sunt convins că urmașii mei din școală vor fi la înălțimea datoriei lor și vor face față cerințelor mereu crescânde. Și pe această cale le urez succes!

Alecu Rus

Pe scurt...

MEDGYESEGYHÁZA

În ziua de 20 septembrie, asociația românilor din localitate organizează o excursie cu autocarul la Oradea, unde vor vizita Catedrala și sediul Episcopiei Ortodoxe din oraș și vor participa la o slujbă săvârșită la Mănăstirea „Sfânta Cruce”. Excursia se va realiza și cu un sprijin financiar de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

MACĂU

Autogovernarea Românească din Macău organizează pe 11 octombrie un pelerinaj de o zi, cu autocarul, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog din județul Arad, cea mai veche așezare monastică din România, cu viață monahală neîntreruptă, lăcașul fiind prima mănăstire ortodoxă atestată documentar din România.

SEGHE DIN

La tradiționala întâlnire intitulată „Marți seara” a românilor din Seghedin, membrii asociației românești au hotărât să organizeze la sfârșitul lunii octombrie o excursie la Moneasa pentru românii din oraș și împrejurimi. Excursia va avea loc în perioada 23–25 octombrie.

MEDGYESEGYHÁZA

În zilele de 26–27–28 septembrie, locuitorii din Medgyesegyháza vor petrece la zilele localității. Autogovernarea românească a invitat la programul folcloric al festivalului, dansatorii Echipei păstrătorilor de tradiții din Chitighaz. La manifestare este așteptată și o delegație de la Valea Ierii, localitate din județul Cluj, înfrățită cu Medgyes. Oaspeții din România vor lua parte și la concursul de gătit care va avea loc sâmbătă, 27 septembrie, cu gustări specifice comunei pe care o reprezintă.

BICHIȘ

Autogovernarea Românească din Bichiș a hotărât la ultima sa ședință să schimbe ușile la intrare de la biserica ortodoxă română din localitate, care sunt într-o stare foarte deteriorată. Pentru anul viitor, autogovernarea planuiește să schimbe și ferestrele bisericii, care la fel sunt foarte vechi.

Viața supranaturală de Daniel Cocar Comori în vase de lut

„Comoara aceasta o purtăm în niște vase de lut, pentru ca această putere nemaipomenită să fie de la Dumnezeu și nu de la noi” (2 Corinteni 4:7).

Prea deseori nu suntem conștienți de valorile care sunt în noi sau care pot deveni ale noastre. „Venim bogați în lume, spune Vladimir Pustan. Comoara o purtăm în vase de lut. Când venim în lume, venim cu comoară de neimaginat – sufletul”. Despre toate bogățiile lumii: „Și ce-i folosește unui om să câștige toată lumea, dacă își pierde sufletul?” (Marcu 8:36).

De ce este atât de valoros sufletul? (Sufletul este locuința duhului). Pentru că este veșnic. E permanent. E în administrația ta. Cândva existai, dar o dată ce te-ai născut, nu va mai fi nici o vreme când nu vei mai exista. De tine depinde unde! Ai devenit veșnic! Pricepi? După ce soarele se va stinge, tu vei continua să exiști. După ce ultima stea își va înceta strălucirea, tu vei continua să exiști. Într-un anume fel ai devenit ca Dumnezeu. Sufletul e etern pentru că e din eternul Dumnezeu! E suflarea lui Dumnezeu în tine. La moarte nu intră în neființă, așa cum ar vrea unii. Sufletul este viața, adică ești tu, partea imaterială din tine.

Când bogatul a murit, după înmormântare, pe când ai lui erau la pomană, deci la distracție, el a avut surpriza surprizelor: s-a trezit viu și prost dispus... în iad, în chin maxim și veșnic. Mai bine nu murea, nu? Avea motive să fie prost dispus. Tipul și-a dat seama pentru prima dată că Biblia e adevărată, că nu se termină totul după slujba de înmormântare, chiar dacă unii seduc

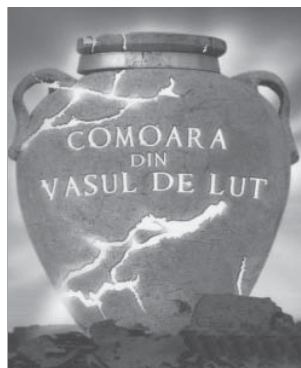
la pomană, el tot flămând și în chinuri era. Cu alte cuvinte și-a dat seama că-i viu și veșnic tocmai în locul despre care nu prea credea că există. A realizat că-i viu și veșnic, nu trupul, ci partea imaterială din el. Imaterialul din tine, sufletul, e cel mai valoros. Fii foarte atent ce faci cu el.

Am auzit despre un ateu încrâncenat care a zis prietenilor săi la un pahar de vorbă: „Nu mi-e frică de nimic, nici de Dumnezeu, pentru că nu există. Dar dacă Biblia este adevărată, eu am încurcat-o!” Chiar dacă nu crezi, Biblia este și rămâne adevărată!

La ce se referă Pavel când vorbește despre comoara din vasele de lut? La ce altceva decât la viața supranaturală, adică care vine și trăiește în fiecare creștin născut din nou. Comoara aceasta este întra-adevăr cea mai mare: Cristos în noi nădejdea slavei!

Creștinul este vasul de lut care uneori are experiența tristeții, a lacrimilor, a durerilor, a dezorientării, a slăbiciunii, a temerilor. Însă din cauza comorii cerești care se află în el nu este niciodată înfrânt. Cum să explici altfel rugurile aprinse cu creștini pe ele, care nu se lepădau de credința lor nici pentru a-și salva viața; Cum să explici altfel rezistența creștinilor în fața ispitelor sexuale, financiare, materiale sau spirituale, uneori atât de mari? Comoar!

Creștinismul nu este îndepărtarea slăbiciunii, nici numai manifestarea puterii divine. El este manifestarea puterii divine în slăbiciunea omenească. Chiar și pe cei ce cad pradă unor ispite, Comoara din ei îi ridică iarăși și nu le dă voie să se simtă bine în păcat. Dovada că ai comoara este tocmai conflictul pe care Duhul îl pune în noi când o luăm razna. Nu-i de mirare că Ioan spune atât de pertinent: „Mai mare este Cel ce este în noi, decât cel ce este în lume”. Vezi că ai Comori în tine. Ești conștient de ele? Apără-le cât poți tu mai bine. Merită! Dacă pierzi cumva Comorile, ai încurcat-o!

Dumnezeu este unic

Dumnezeu afirmă: „Eu sunt Domnul și nu mai este altul, în afară de Mine nu este Dumnezeu” (Isaia 45:5), iar apoi întreabă: „Cu cine Mă veți pune alături, ca să Mă asemănați? Cu cine Mă veți asemena și mă veți potrivi?” (Isaia 46:5)

◆ Dumnezeu este unicul care creează, dar depinde de tine să împiedici distrugerea.

◆ Dumnezeu este unicul care dă viață, dar depinde de tine să o oferi mai departe.

◆ Dumnezeu este unicul care ne dă sănătate, dar depinde de tine să o menții.

◆ Dumnezeu este unicul care ne oferă adevărata

credință, dar depinde de tine să o mărturisești și altora.

◆ Dumnezeu este unicul care oferă speranță, dar depinde de tine să o împărtășești cu alții.

◆ Dumnezeu este unicul care oferă dragoste, dar depinde de tine să-ți iubești aproapele.

◆ Dumnezeu este unicul care dă pacea, dar depinde de tine să zâmbești.

◆ Dumnezeu este unicul care este puternic, dar depinde de tine să îi întărești pe cei slabi.

◆ Dumnezeu este unic, singura Cale spre viață, dar depinde de tine să le-o arăți și altora.

◆ Dumnezeu este unica sursă de Lumină, dar depinde de tine să dai lumina mai departe.

◆ Dumnezeu este unicul care face minuni, dar depinde de tine să aduci cele cinci pâini și doi pești.

◆ Dumnezeu este unicul care poate face totul, dar El preferă să te folosească și pe tine.

Film despre Billy Graham

În luna octombrie a acestui an este anunțată lansarea, în cinematografe și câteva biserici din Statele Unite ale Americii, a unui film artistic inspirat din viața marelui evanghelist Billy Graham. Filmul se numește „Billy: The early years” (Anii de început) și tratează perioada de tinerețe a binecunoscutului Billy Graham, cel care a influențat viața a milioane de oameni.

Sloganul acestui film

este: „Doi bărbați au auzit chemarea lui Dumnezeu.

Unul a devenit ateu iar celălalt... Billy Graham”.

Conferința de muzică a Cultului Creștin Penticostal din România

În zilele de 2-5 octombrie, la Biserica Penticostală Nr. 1 din Cluj-Napoca va avea loc conferința națională de muzică a Cultului Creștin Penticostal din România cu tema Muzica în Biserica lui Dumnezeu de astăzi și rolul ei în închinare. Invitați speciali: Dr. Stephen Plate (SUA), Dr. Brad Moffett (SUA). Conferința se adresează în special muzicienilor creștini, dirijorilor, liderilor de închinare și tuturor cântăreților din biserică.

Formațiile vor fi Corul

Betel Zorilor, Grupul de laudă și închinare „Poarta Cerului” din Timișoara, formațiile vocal-instrumentale ale Bisericii Penticostale nr. 1 Cluj-Napoca. Temele care vor fi dezbătute la această conferință sunt: Istoria Muzicii Bisericești – (o incursiune în Vechiul și Noul Testament), Muzica în Biserica lui Dumnezeu de astăzi – (diversitate, artă, cultură), Rolul și importanța muzicii în închinare (Rolul și importanța formațiilor vocale și instrumentale în Biserica de astăzi (cor,

fanfară, orchestră, importanța dirijorului sau a liderului în conducerea formațiilor (pregătire spirituală și profesională, importanța repertoriului), Aplicații practice pentru dirijori (se va desfășura pe baza unei repetiții de cor și fanfară), Biserica în închinare, Care este modelul nostru?

Nu se solicită nici o taxă de participare având în vedere că multe din serviciile organizate în cadrul acestei conferințe, se vor ține în cadrul serviciilor divine ale bisericii.

Noua traducere a Bibliei

Biblia, noua traducere în limba română, este rodul a aproape un deceniu de lucru intens pe manuscrisele originale ale Vechiului și Noului Testament și este un instrument de informa-

re și studiu, adaptat cerințelor omului, secolului XXI. Noua traducere este un text potrivit pentru uzul liturgic și personal deopotrivă și o nouă alternativă oferită atât celui implicat în

slujirea din mediul eclesial, cât și cititorului de rând.

International Bible Society, oferă câte un exemplar gratuit al Bibliei NT pentru păstori și prezbiterii din România.

Biserica ortodoxă din Bichiș și-a sărbătorit hramul

Nașterea Maicii Domnului este prima mare sărbătoare din cursul anului bisericesc, care a început la 1 septembrie. Biserica Ortodoxă acordă Sfintei Fecioare Maria o cinstită deosebită, care izvorăște din prerogativele ei, de Născătoare de Dumnezeu și Pururea-fecioară, această cinstită fiind sporită de cură-

ția trupească și sufletească a Sfintei Fecioare.

În ziua de 8 septembrie, de sărbătoarea numită Sântămăria Mică, credincioși din Bichiș și din împrejurimi s-au adunat la biserica ortodoxă română din centrul orașului pentru a asista la slujba arhierască săvârșită de Prea Sfinția Sa Siluan, episcopul

Julei, înconjurat de un sobor de preoți. Ziua aceasta a însemnat și sărbătoarea lăcașului de rugăciune, care poartă hramul Nașterii Maicii Domnului, lăcaș care de fapt este paraclis episcopal, tocmai pentru aceasta, în jurul Vlădiciei s-au adunat în această zi și preoții Petru Pușcaș, Teodor Marc, Cosmin Pop și

părintele diacon Mihail Toderiță.

Maica Domnului este pentru creștini un model de sfințenie, de ascultare, de smerenie și un izvor de putere dumnezeiască. După cum a arătat și PS Siluan în predica sa, cinstirea celei mai mari și mai îndrăgite Sfinte ajută omul de rând să treacă mai ușor peste necazuri, rugăciunile adresate Născătoarei de Dumnezeu sunt răsplătite deseori cu vindecări minunate. „Și înaintașii noștri, acei români și macedoromâni care au construit această minunată biserică aici, în orașul Bichiș, au fost

conștienți că ridică o biserică pe care o pun sub grija Născătoarei de Dumnezeu. Bogăția lor sufletească și evlavia lor s-a arătat și prin sfântul protector pe care și l-au ales”, a mai spus PS Siluan.

După Sfânta Liturghie, în cadrul unei agape, credincioșii și membrii Autogovernării Românești din Bichiș l-au felicitat pe Prea Sfințitul Siluan cu ocazia apropiatei sale zile de naștere, urându-i „La mulți ani” și dorindu-i să slujească încă mulți ani în sănătate și fericire turma credincioșilor români ortodocși din Ungaria.

Anca Butar

Fecioara Maria în învățătura ortodoxă

Pururea Fecioară

Termenul pururea-fecioară apare pentru prima oară la Sfântul Ignatie (Epistola către Efeseni XIX, 1), de unde va fi preluat de întreaga tradiție patristică pentru a desemna zămislirea fără prihană a lui Hristos din sânul Fecioarei, fără intervenția omului. Fiul lui Dumnezeu, prin puterea

Duhului Sfânt, este Cel care își asumă trup omenesc adevărat din trupul Fecioarei: „înțelepciunea și-a zidit casă” (Pilde 9, 1). Maica Domnului a zămislit fără sămânță și a născut în chip negrăit pe Dumnezeu Cuvântul, astfel încât mai înainte de naștere a fost fecioară, în naștere fecioară și după naștere a rămas fecioară.

Născătoare de Dumnezeu

Titlul de Născătoare de Dumnezeu a fost adoptat de către al III-lea Sinod ecumenic (Efes, 431), împotriva ereziei lui Nestorie, ca o dezvoltare a învățăturii ortodoxe despre unirea celor două firi în Hristos. Apelativul Născătoare de Dumnezeu pune în eviden-

ță legătura unică dintre Maica Domnului și Hristos. Așa este invocată în Sfânta Liturghie, în marea majoritate a ecteniilor, sau la Utrenie: „Pe Născătoarea de Dumnezeu și Maica Luminii într-o cântări cinstindu-o, să o mărim”.

Fecioara Maria nu a născut un simplu om, ci pe Fiul lui Dumnezeu însuși, care și-a luat din ea firea omenească desăvârșită.

Cea plină de har (Lc. 1, 28)

Vechiul Testament vorbește de preaslăvirea Maicii Domnului (Ps. 44). Ea este identificată cu scara dintre cer și pământ, din visul lui Iacov (Fac. 28, 12), prin care Dumnezeu a luat firea noastră umană, pe care îngerii lui Dumnezeu se suie și se pogoară. În tradiția patristică, Maria este comparată cu Eva, fiind chipul unei noi umanități.

Crucea

„Mântuitorul a ales Crucea, fiindcă astfel se moare cu mâinile întinse. El S-a sfârșit îmbrățișându-ne.”

(Sf. Atanasie cel Mare)

„Crucea este poarta tainelor.”

(Sfântul Isaac Sirul)

„Pe Cruce, s-au unit Dumnezeirea cu omeneirea.”

(pr. Nicolae Steinhardt)

„Crucea este puterea lui Hristos care, asumată de noi, poate transforma lumea în paradis.”

(pr. Dumitru Stăniloae)

„Calea lui Hristos este crucea de fiecare zi. Nimeni nu s-a urcat vreodată la cer prin comoditate.

(Sf. Isaac Sirul)

În tabără la Moneasa

În vacanța de vară, la sfârșitul lunii iunie, Autoguvernaarea Românească din Medgyesegyháza a organizat o tabără la Moneasa pentru 30 de copii, în special elevi care învață limba română la școala generală din localitate.

Copiii au fost cazați la căsuțele de lemn construite anul acesta, unde se desfășoară în fiecare vară taberele de tineret. Cazarea a fost plăcută, au fost căsuțe cu două, patru sau șase locuri. Copiii au avut posibilitatea să înoate în bazinele frumos amenajate din tabără. Au făcut excursii în munți, în timpul liber au mers la ștrandul din localitate, au învățat poezii și cântece în limba română și s-au împrietenit cu alți copii veniți în tabă-

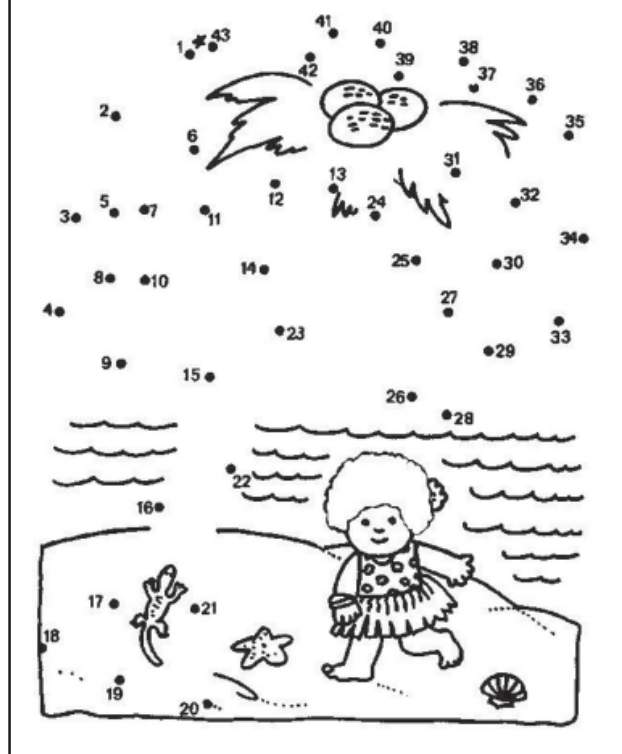
ră la Moneasa din localități ale județului Arad.

Tinerii au avut programe comune, jocuri distractive, întreceri sportive de handbal, fotbal și volei, iar seara s-a dansat și s-a cântat. Copiii din Medgyes s-au bucurat că au avut posibilitatea să cunoască frumusețile naturale din țara vecină și și-au exprimat dorința de a participa și în alte vacanțe în România. Președintele Autoguvernaării Românești din Medgyesegyháza, *Daniel Negrea*, ne-a informat că ar fi o posibilitate ca anul viitor să participe cu copiii în tabără la Valea Ierii, localitate din județul Cluj, înfrățită cu Medgyesegyháza, unde de curând s-a amenajat o tabără pentru tineret.

A. B.

Jocuri pentru copii

Unește punctele pentru a termina desenul.

GHICITORI

N-are gură și vorbește
Cântă și nu răgușește
Te vestește dacă ninge
Se aprinde și se stinge
Cine este, cine este,
Minunat ca în poveste?

(Radionul)

Cin' se află-n orice casă
Stă cu oaspeții la masă?

(Scutul)

ISTORII PIERDUTE

Mormântul reginei Boudicca

Boudicca – numele preferat de oamenii de știință în locul variantei populare Boadicea – este o figură legendară din istoria englezilor, celebră ca arhetip al femeii războinice despre care se spune că întruchipează spiritul Britaniei, prin motto-ul ei: „Britanii nu vor fi sclavi niciodată!” Între anii 60–61 d.Ch., s-a ridicat în fruntea tribului de iceni și a altor celtice într-o revoltă sângeroasă împotriva ocupațiilor romani, însă a fost învinsă în bătălia finală, în care și-a găsit sfârșitul. Locul unde a fost înmormântată nu s-a descoperit încă, dar locația a provocat o seamă de speculații, de la unele plauzibile la altele de-a dreptul ridicole.

Revolta icenilor

Boudicca a fost regina icenilor, un trib celtic din Britania, ai căror descendenți trăiesc și astăzi în regiunea Norfolk din estul Angliei. Numele său derivă din cuvântul de origine celtică bouda, însemnând „victorie” și a devenit echivalentul din Epoca Fierului a numelui Victoria, fetișizat de victorienii, care au răspândit legenda. Boadicea numele sub care a rămas cunoscută îndeobște, a rezultat probabil dintr-o transcriere greșită a lui Tacitus, istoricul roman care constituie sursa primară a poveștii reginei războinice. (Altă sursă este Dio Cassius, un cronicar greco-roman care s-a inspirat probabil din Tacitus pentru versiunea sa, deși a mai adăugat unele detalii inedite).

După cucerirea Britaniei în anul 43 d.Ch., romanii au ocupat cea mai mare parte din sud-estul Angliei, lăsând în regiunile periferice regi vasali. Era o practică obișnuită a vremii. Conform procedurii romane, la decesul unui rege, o parte din teritoriul său trecea sub stăpânirea romană, permițând în felul acesta un transfer gradat și ordonat

al puterii. În ținutul icenilor, regele Prasutagus rămăsese în funcție, cu statut de vasal, Boudicca era soția lui. În schimbul spunerii sale și al acceptului de a-l desemna drept comostenitor pe împăratul roman, i s-a permis să domnească, ba mai mult, a fost răsplătit cu sume considerabile de bani ca să-și satisfacă poftele.

Cu toate astea, la moartea sa și-a lăsat poporul într-o stare critică. Legea romană nu recunoaște succesorii de sex feminin, iar Prasutagus avea doar fete (deși probabil că romanii i-ar fi anexat oricum regatul). În plus, icenii s-au trezit împovărați cu datoriile acumulate și neonorate de defunctul rege. Romanii au procedat în consecință, iar icenii s-au trezit dintr-odată că libertatea lor păzită cu atâta cerbicie dispăruse. Pământul lor era de-acum proprietate a romanilor iar ei erau tratați ca sclavi. Potrivit lui Tacitus, Boudicca și cele două fiice ale sale au fost biciuite și siluite. În anul 60 d.Ch., pe când guvernatorul roman Suetonius Paulinus se afla în nordul Țării Galilor, la Anglesey, într-o campanie contra druizilor, icenii s-au unit cu triburile învecinate și au

pornit revolta. În fruntea lor se afla charismatica și apriga regină Boudicca, pe care Dio Cassius o descrie ca pe o figură de luptătoare necruțătoare.

Marile necunoscute

Presupunând că Boudicca a fost înhumată (dacă nu cumva a fost incinerată), există două posibilități de luat în discuție. Prima ar fi că s-a stins pe locul unde s-a dat bătălia, sau prin apropiere, caz în care e posibil să fi rămas în acea zonă, probabil alături de celelalte zeci de mii de cadavre lăsate să putrezească sau îngrămadite în gropi comune. Cealaltă posibilitate este să fi scăpat cu viață și să-și fi găsit adăpost printre cei de un neam cu ea, fiind îngropată de către aceștia când i-a venit sorocul.

Unde s-ar fi putut reține? Logic, la ea acasă, printre iceni, dar nu e sigur că acela este și locul ei de baștină. Este foarte posibil să fi venit din alt trib și să se fi măritat cu Prasutagus pentru a cimentea o alianță, de exemplu. Ceea ce înseamnă că această pistă nu ajută cu mai nimic la găsirea mormântului ei. Sursele originale, Tacitus și Dio Cassius, păstrează și ele tăcerea.

DJ Tomuca a modernizat „mânântălu”

DJ Tomuca este din ce în ce mai cunoscut și apreciat. Ultimii doi ani au fost plini de succese pentru el. Asta se vede și din numeroasele invitații pe care le primește. Cariera de disc jokey a lui *Roland Ruja*, alias DJ Tomuca (se citește: Tomuța, după porecla familiei din care se trage), a început în anul 2006, când i-a apărut primul său CD cu melodia după șlagărul trupei de odinioară Neoton Familia, Santa Maria. Tânărul DJ a absolvit Liceul românesc „N. Bălcescu” din Jula. După terminarea liceului și-a continuat studiile superioare la Universitatea Corvinus din Budapesta, secția de administrație publică. În paralel, la Facultatea din Bichișciaba face cursurile la fără frecvență, la secția de economie. În toamna acestui an își termină studiile superioare, însă cariera lui de DJ, spre marea lui bucurie, este la înălțime.

– Primul meu disc, cu care m-am prezentat în fața tinerilor, l-am realizat în luna noiembrie a anului 2006. Am debutat cu o melodie mult preferată în rândul tinerilor, cu prelucrarea piesei Santa Maria de la cunoscuta trupă maghiară, Neoton Familia. După acest succes a apărut al doilea disc, cu titlul „Halkan lépkedek”. Melodia a avut un mare succes, au fost vândute peste 30.000 de CD-uri. Această melodie a figurat timp de șase luni pe lista întocmită de Uniunea Editorilor din Ungaria. Erau săptămâni când această melodie era cea mai des ascultată și a ajuns să fie introdusă pe CD-ul „Dancissimo” din care au fost vândute 30.000 de exemplare. După acest succes am avut norocul să ajung în atenția mai multor editori de discuri din Ungaria. Firma Silicon Records din Zalaegerszeg a cenzurat melo-

dia mea. Datorită succesului am avut posibilitatea să accept invitații aproape în toate colțurile țării. În acest timp, am făcut cunoștință cu Agenția de Turism „Androméda” din Székesfehérvár, care, la fiecare participare sponsorizează a călătorie în Grecia. În vara acestui an a apărut un nou CD, cu titlul „Naked adam”, care cuprinde 3 melodii. La propunerea posturilor de radio am început să prelucrez această melodie într-un stil mai lent.

– Cum ai ajuns de la muzica ușoară până la prelucrarea de muzică populară?

– Pornind de la ideea că tinerilor de azi le place mult muzica populară prelucrată, acest gen fiind deja un trend iar eu fiind originar din Micherechi, m-am gândit să prelucrez „mânântălu”. M-am adresat persoanei de front al formației Feeling din Budapesta,

prietenului meu *Vasile Ciotea*, originar tot din Micherechi, știind că mai devreme și dânsul a fost preocupat de această idee. Prietenul meu m-a primit pozitiv, am primit tot ajutorul posibil de la el primind notele mânântălului în interpretarea regretatului Teodor Covaci, înregistrat în Studioul din Seghedin al Radiodifuziunii Maghiare. Am început acompanierea acestei muzici într-un studio de lângă orașul Győr la un cunoscut de-al meu. „Mânântălu” prelucrat de mine a primit un nou nume: Electrical Folclor. Apariția acestei melodii, din întâmplare, a căzut pe data Festivalului Castraveților din Micherechi din vara acestui an. Am interpretat această prelucrare tinerilor din Mi-

cherechi, care au rămas nespuse de încântați de ea.

– Ți-ai imaginat cândva că vei ajunge la un astfel de succes?

– Pot să mărturisesc că am fost la timpul potrivit în locul potrivit. Al doilea disc mi-a adus cel mai mare succes. În zilele noastre este foarte greu să fii băgat în seamă, să fii cineva... Sunt invitat în foarte multe cluburi din țară, unde fac megapetre-ceri de neuitat.

– Cum îți imaginezi viitorul?

– Bineînțeles, nu vreau să-mi petrec toată viața mea la pupitrul discotecilor. Aș dori ca în viitor să-mi găsesc un loc de muncă potrivit. Până când merge treaba cu discoteca și primesc invitații, voi accepta acestea.

– Cum arată o zi de sâmbătă la tine?

– Sâmbăta seara trebuie să fii la miezul nopții la club. Atunci începe discoteca, care ține aproximativ până la ora două. În acest timp, încerc tinerilor să le dau muzică pe placul lor.

– Ai relații și cu disc jokey din România?

– În România am relații cu mai multe formații, care mi-au cerut ajutorul de nenumărate ori în instrumentație, la realizarea remix-urilor. I-am solicitat să cânte melodia scrisă de mine, cu titlul „S-a terminat”. În Ungaria am fost cunoscut cu numele de Tomuca, în România am dorit să fii cunoscut cu numele Melody Project.

– Unde poți fi contactat?

– Pe site-ul meu, www.djtomuca.hu, pot fi citite cele mai proaspete informații legate de cariera mea de disc jokey.

Ana Cioca

Fasole verde cu usturoi

Ingrediente: 1/2 kg fasole verde, 1/2 kg roșii, o ceapă, 5–6 căței de usturoi, 4–5 linguri de ulei, 30 g pesmet, pătrunjel sau mărar, sare.

Mod de preparare: Păstăile de fasole, curățate la capete, se rup în câte 2–3 bucăți și se fierb în apă clocotită (cât să le cuprindă) cu 1/2 linguriță de sare, acoperite, până când se moaie. În oală sub presiune fierb cu 1/2 l apă în cca 20 minute. După ce au fiert, se scurge apa. Ceapa, tăiată mărunt, se căleşte în tot untdelemnul, 2 minute și când se ia de pe foc, se adaugă usturoiul tăiat mărunt și apoi fasolea fiartă cu care se amestecă. Într-un vas termorezistent se așează jumătate din cantitatea de fasole, peste aceasta, jumătatea din cantitatea de roșii tăiate în felii de 2 cm grosime, se presară cu 1/2 din cantitatea de pesmet, cu pătrunjel sau mărar tăiat mărunt și un vârf de linguriță cu sare, urmând cu restul de fasole, roșii și toate celelalte, stropindu-se deasupra cu o lingură de untdelemn. Se dă vasul la cuptor 20 minute, ca să fiarbă roșiile și să se formeze sosul. Pesmetul va absorbi o parte din zeama lăsată de roșii.

Sugestii: Se servește rece, ca fel întâi sau caldă, ca garnitură la fripturi.

Mujdei de usturoi

Mujdeiul denumește un amestec iute-sărat, pe bază de usturoi, foarte popular în România unde se folosește pentru a da gust și aromă cărnii de pește, pui și porc prăjite sau fripte. De asemenea, mujdeiul se consumă alături de o altă specialitate românească, mămăliga. În general, rețeta conține:

Ingrediente:

1 căpățână de usturoi zdrobit și mărunțit, 1 lingură pătrunjel proaspăt tocat mărunt, 1/2 linguriță piper negru proaspăt rășnit, 1/2 linguriță sare.

Indicații:

Ingredientele se amestecă bine împreună cu un mediu lichid sau semisolid. Acesta poate fi: apă caldă, iaurt sau smântână, un amestec (emulsie) de apă caldă și ulei, maioneză, pastă de tomate.

Usturoiul, un adevărat medicament

Usturoiul este încă din antichitate cel mai utilizat ingredient în bucătărie. Fie consumat crud, în mujdei sau în diverse mâncăruri, usturoiul este foarte gustos, dar și foarte sănătos. Este cea mai studiată plantă medicinală în lume. Numai în ultimii cincisprezece ani s-au făcut nu mai puțin de 200 de cercetări clinice și de laborator, despre efectele sale terapeutice, record neatins de nici o altă plantă medicinală de pe glob. Este adevărat, îl cunoaștem mai degrabă ca aliment, însă virtuțile sale gastronomice pălesc în fața uluitoarelor sale aplicații în medicină. Natura ne-a pus la îndemână două legume încărcate cu vitamine care dețin recordul binefacerii: usturoiul și ceapa. Proprietățile nutritive ale usturoiului și cepei sunt marcate în special de prezența unor importante cantități de vitamine, mai ales A, B1, B2, C și a unor substanțe minerale utile printre care: fosfor, sulf, potasiu, iod, calciu, siliciu.

Usturoiul este o plantă cu multiple calități terapeutice cunoscute de multă vreme, având o serie de efecte benefice pentru organismul uman. Pe lângă rolul deosebit pe care îl are în buna funcționare a sistemului cardiovascular, usturoiul posedă un puternic efect antibiotic, contribuie la procesul digestiei și oferă protecție față de agenții cancerigeni, etc.

Români în „țara” usturoiului și a cepei

Românii din Cenadul Unguresc au fost întotdeauna oameni muncitori și au iubit pământul, au făcut școală, dar dragostea lor față de pământ a rămas aceeași. Țăranii de la Cenadul Unguresc se ocupă cu agricultura, însă baza traiului a fost și este legumicultura. Pământul este bun, iar oamenii îl exploatează la maximum. Aici apar primii pătrunjeli timpurii, oamenii cultivă cartofi, ceapă, usturoi, ardei, etc. Sătenii exploatează fiecare centimetru pătrat de teren. Zona din care fac parte este chiar renumită pentru cultura de ceapă și usturoi care se obține în trecut de pe aceste pământuri. Așa cum localitatea Micherechi este renumită în culturile de castraveți, tot așa zona Macăului este cunoscută prin soiurile de ceapă și usturoi renumite pe piața maghiară.

„Cultura usturoiului este o tradiție veche pe meleagurile noastre. La Cenadul Unguresc și Macău foarte mare și gustos”, ne-a mărturisit *Aurelia Becan*, româncă din Cenadul Unguresc. „Localnicii merg cu

Victoria Popa

mulți oameni se ocupă cu cultivatul usturoiului, foarte gros la fir, cu căpățâna legumele în piețele din orașele apropiate. Inventivi și pricepuți, localnicii și-au

încropit grădini pe terenurile agricole de pe lângă Mureș și din împrejurimi. Aici, în jurul Macăului, e țara usturoiului și a cepei. În partea asta toți care au pământ cu asta se ocupă. De ani de zile cu asta ne-am ocupat și noi, eu și soțul meu, ierte-l Dumnezeu, din agricultură ne-am adunat ceea ce avem. Acum sunt singură și din moment ce avem pământ, mă folosesc de el cât mai sunt în putere, pentru că am o pensie foarte mică. Din anii 1960, de când a venit colectivizarea, în fiecare an am avut grădină unde semănam usturoi, ceapă și pătrunjel. Înainte, fiecare sătean cultiva usturoi pe suprafețe mari, din asta au trăit. Demult au avut preț bun toate, dar acum nu mai trece nimic. În fiecare an ne vindem recolta tot mai greu și la prețuri tot mai mici. Îmi tot promit că nu mă mai ocup la anul ce vine cu nimic, dar tot nu mă îndur, pentru că noi așa am fost obișnuiți să lucrăm, și iar să lucrăm... Anul acesta am avut semănat cam 14 lanțuri de pământ cu usturoi, iar la asociația unde am pământul am avut semănată ceapă. Am avut și niște pătrunjeli, ardei și cartofi. Este din ce în ce mai greu să te ocupi cu cultivarea legumelor. Acum nu mai sunt nici așa în putere ca în tinerețe. Mai demult nu erau așa multe mașinării, lucram mai mult manual, dar ne era plătită munca, acum nu mai e așa, din păcate.”

Victoria Popa este româncă din Chitighaz, iar prin căsătorie a ajuns la Cenad, unde a învățat tradiția legumiculturii de la socri, tradiție pe care o transmite generațiilor viitoare. „De mai bine de 30 de ani asta facem. Eu m-am născut la Chitighaz și m-am măritat la Cenadul Unguresc cu *Vasile Lazăr*. Aici am învățat cum se cultivă usturoiul, că aici cu asta se ocupau oamenii. În colectiv tot asta am lucrat. Nu e un lucru ușor, dar trebuia să ne ocupăm cu ceva că am avut pământ rămas de la părinți și ne-am mai cumpărat și noi. Ceea ce și eu am învățat

Aurelia Becan

de la socrii și de la soțul meu am predat mai departe, copiilor, fetei mele, *Aurica*. Dacă eu nu voi mai fi să știe ei să facă. Anul

adunăm adevărata recoltă. Noi alegem sămânța ca să fie toată de un soi, nu ne luăm de la magazin. Și pătrunjelul îl semănam din

acesta am avut semănat pătrunjel, ceapă și usturoi. Dumnezeu a dat anul acesta multă ploaie și s-a stricat multă ceapă, și usturoiul, dar – Tatăl fie laudat – ne-a lăsat și nouă totuși. Usturoiul e mai plătit decât ceapa. Ceapa are trei ani până o poți vinde. Noi ne facem sămânța, după aceea în anul următor sămânța neagră de ceapă o semănam să avem „harpangică”, o ducem la uscat și doar în al treilea an

sămânța noastră. E adevărat că mai demult au avut toate prețuri mai bune, dar acum tinerilor le e mai ușor că au mașinării care adună recolta și care spală rădăcinile de pătrunjel. Când eram eu și soțul meu, fie iertat, noi scoteam usturoiul și pătrunjelul cu hârlețul și spalăm rădăcinile într-o cadă cu mâinile, frecam fiecare rădăcină cu mâna, să fie frumoși albi. Acum e mai ușor, dar costă toate.”

Ana Cioca

I.L. Caragiale

Triumful talentului

Au fost odată-ntr-o școală de provincie doi buni camarazi – Niță Ghițescu și Ghiță Nițescu. Amândoi erau potriviiți la învățătură și la purtare. Niță însă se deosebea, și nu numai de Ghiță, dar chiar de toți copiii ceilalți, prin talentul lui la scris, de care se minuna cu drept cuvânt toată lumea. În anul al patrulea de școală primară, Niță ajunsese să scrie așa de frumos, încât, adesea, puse alături, caietul lui ai fi zis că este modelul de caligrafie tipărit, iar modelul de caligrafie, scris de mână, pe câtă vreme, Ghiță scria nu se poate mai urât, pe lângă că-i era mâna dreaptă șubredă, fiindcă-i degeraseră degetele de mic, n-avea băiatul nici apucătură din ochi la lucru de piguleală. Așa, isprăvind clasele primare, s-au despărțit cei doi buni camarazi, ca să meargă fiecare după norocul lui. Ghiță s-a dus la țară pe lângă tată-său, care era negustor cu dare de mână, iar Niță, copil sărman, a apucat spre capitală, ascultând de sfatul dascălului său:

– Fătul meu, tu părinți n-ai, carte multă nu ți-e dat să-nveți, că nu prea ești deștept, slugă nu te poți face, că ești cam leneș... Ți-a dat și ție Dumnezeu un dar: ai icoană la scris; ție cu condeiul ți-e dat să te hrănești. Du-te la București, acolo ai să intri copist la vreo cântărire și-ncet-încet, cum te știu că n-ai purtări prea rele, cu vremea ai să-naintezi.

Niță a ajuns în Capitală și s-a pus să-și caute de lucru. A făcut cunoștință ba cu unul, ba cu altul, recomandându-și talentul și căpătând din toate părțile complimente și dovezi de admirație. Dar afară de acestea, n-a reușit deocamdată să capete nimic mai mult. Niță nu și-a pierdut speranța și bine a făcut; căci iată că-ntr-o seară o cunoștință i-a spus:

– Măne dimineață, la ceasurile unsprezece, să te afli la Ministerul de Interne: se ține concurs pentru trei posturi de copisti; desigur ai să capeți unul.

Se-nțelege că Niță n-a lipsit a se înființa la vreme. Concurenții, în număr de vreo treizeci, au fost introduși într-o sală mare; aci, în fața comisiei, compusă din directorul ministerului ca președinte, subdirectorul ca vicepreședinte și trei șefi de birou ca membri, li s-a dictat de către unul dintre aceștia cu glas tare timp de cinci-șase minute. Apoi d. președinte a zis:

– Destul! acum fiecare să-și iscălească proba.

Deși dictarea mersese cam prea iute, Niță s-a uitat lung pe foaia lui, înainte de a o iscăli, a zâmbit mulțumit de sine, apoi a iscălit și a înmănat-o cu mult respect unui domn membru, care a strâns toate probele. Peste două zile, s-a dat rezultatul concursului... Numele

Niță Ghițescu nu figura între cele trei numiri.

– Și ce frumos scrisesem, domnule! a zis Niță, mahnit, cunoștințele sale.

– Un tânăr nu trebuie să despire de la întâia încercare, i-a răspuns cunoștința; mai sunt încă șapte ministere; or să se mai ivească locuri.

În adevăr, peste câteva luni, se ivesc două locuri la alt minister. Niță nu lipsește a se înființa. Și iar mulțime de concurenți, iar comisiune, iar dictare, iar formalitățile obicinuite, și a doua zi iar nu se află între cele două numiri numele Niță Ghițescu.

– Și ce frumos scrisesem, domnule! zise Niță cunoștinții lui.

– Răbdare, tânărule! N-a intrat vremea-n sac; o să-ți vie și rândul dumitale; mai sunt șase ministere; or să se mai ivească locuri.

A trecut câțiva timp, și iată că s-au ivit câteva locuri la al treilea minister. Același rezultat pentru d. Niță Ghițescu. Firește însă că, oricât i-ar fi crescut mahnirea, Niță n-avea de ce să despire: mai erau încă cinci ministere; trebuia să se mai ivească locuri. Și s-au ivit, pe rând, locuri încă la patru ministere, și s-au ținut concursuri, și d. Niță Ghițescu a luat parte la fiecare concurs, și, după fiecare rezultat de concurs, concurentul nostru a zis, din ce în ce mai mahnit:

– Și ce frumos scrisesem, domnule!

Și cunoștința lui i-a răspuns: – Nu despera, tânărule! a mai rămas încă un minister, tocmai acela unde se cere cu dinadinsul caligrafie pentru acte și documente; trebuie să se ivească acolo vreun loc.

Parcă a prorocit cunoștința lui Niță: n-a trecut o săptămână, și iată că s-a publicat concurs pentru un post de perfect caligraf la acel ultim minister. S-a pus d. Niță pe brânci, în așteptarea concursului, să-și facă mâna, exercitându-se în fiecare zi, pe hârtie velină, la fel de fel de scriituri – engleze, italice, gotice, batarde, ronde, majuscule, minuscule, ș. cl., în fel de fel de mărimi, de la doi centimetri până la un milimetru, și cu fără transparent. Era acuma gata... Dar, în ajunul concursului, se-ntâmplă, cum se-ntâmplă în orice poveste, să se-ntâlnească – cu cine? cu o veche a lui cunoștință, cu bunul său camarad de odinioară, cu Ghiță Nițescu, băiatul cu degetele degerate.

– Ghiță!

– Niță!

Și din vorbă-n vorbă, află Niță că tata lui Ghiță, după ce a scăpat, a murit, că Ghiță a venit la București cu o scrisoare de recomandare către ministrul la ministerul căruia se ține mâne

concursul, că ministrul l-a primit foarte bine și i-a spus că a doua zi, la ceasul fix, să se prezinte la minister, să ia parte negreșit la concurs.

– Tu? la concursul de mâne? a zis pufnind de râs Niță.

– Da, eu...

– La concursul de mâne?

– Ei! da... la concursul de mâne.

– Da tu știi pentru ce loc e concurs, Ghiță?

– Nu...

– Pentru un loc de perfect caligraf, amice Ghiță!

– Apoi, dacă mi-a ordonat ministrul să merg... se poate?

– Apoi, mă prezent și eu, Ghiță.

– Bine, prezentă-te și tu.

– Cu mine! La caligrafie, Ghiță?

– Cu tine la caligrafie... Eu știu ce mi-a ordonat ministrul.

– Bine!

Cu așa ton a pronunțat Niță Acest bine! încât Ghiță, după câteva momente de gândire tăcută, i-a zis:

– Niță... eu am venit în București cu ceva părăluțe... tu zici că ești tinichea de tot... – Eu... dacă vrei tu...

– Ce să vreau?

– Eu ți-aș da ție trei-patru poli... să...

– Să ce?

– Să mă lași, să nu vii la concurs...

– Eu?

– Eu tot am recomandare...

– Să poftesti la concurs cu recomandăția dumitale!

Dar iată că în acest moment se apropie cineva de cei doi prieteni – este cunoștința lui Niță.

– Domnule Ghițescu, aș vrea să-ți spun ceva...

Niță lasă pe Ghiță la o parte.

– Domnule Ghițescu, bucură-te; ai scăpat de concursuri prin ministere; ți-am găsit un loc la o litografie, un loc plătit mult mai bine ca unul de copist, și în care poți să-ți faci un mai frumos viitor. Primești?

– Primesc... Dar un moment...

Și Niță, după ce a gândit o clipă foarte adânc, face la dreaptă-mprejur, și se-ntoarce lângă Ghiță.

– Ghiță, tu vrei să-mi dai trei-patru poli, să nu mă prezint la concurs... Eu am o combinație mai bună și pentru tine și pentru mine...

– Care?

– Din contra, să ne prezentăm amândoi la concurs; tu ai recomandare, eu caligrafie: să iscălesc eu cu numele tău proba mea, și tu să iscălești proba ta cu numele meu...

– Ei! dacă ai vrea...

– Vreau.

– Pe onoarea ta?

Pe onoarea mea!... Să-mi dai cinci poli.

– Îți dau.

Și Ghiță se și execută. Niță ia hârtia de o sută, o pune-n buzunar, și cei doi camarazi se despart, amândoi foarte mulțumiți, dându-și întâlnire pe a doua zi la minister, fix la unsprezece. A doua zi, printr-o întâmplare neexplicabilă, nu s-au prezentat la concursul de perfect caligraf decât doi candidați: firește erau vechii camarazi. Niță s-a purtat foarte galant; pe câtă vreme mâna degerată a camaradului său tremura de emoție pe hârtia ministerială, Niță, cu toată siguranța făcea pe coala lui adevărate tours de force. Au isprăvit și-a [u] iscălit probleme, după invoiala din ajun, fiecare cu numele celui alt. Leșind de la concurs, în sala de așteptare, Ghiță a mulțumit cu efuziune camaradului său, iar acesta i-a zis:

– Numai doi am fost: recomandăție ai, caligrafie am, slavă Domnului! să fie cât de ai dracului, pe cine o să numească? N-apucă să termine vorba Niță, și ușa se deschise.

– Rezultatul concursului! Strigă solemn președintele comisiei.

S-au prezentat doi concurenți: dd. Niță Ghițescu și Ghiță Nițescu. A reușit domnul...

– Domnul?... întrebare într-un glas cei doi concurenți.

– Domnul Niță Ghițescu!

– Dă-mi voie, domnule director, zise Niță atins, pe când Ghiță nu știa ce să crează: trebuie să fie o greșeală! poate n-ați văzut bine probele!

– Cum! întrebă aspru directorul, președintele comisiei.

– Slava Domnului!... adăogă Niță... ne cunoaștem ce putem... Trebuie să fie, nu Niță Ghițescu, ci Ghiță Nițescu.

– Domnule! nu-ți permit să fii rău crescut!... mă-nțelegi? Am zis bine: a reușit d. Niță Ghițescu!

Dar d. Niță Ghițescu nu s-a lăsat biruit de asprimea d-lui președinte al comisiei; foarte obraznic, a strigat și mai tare:

– Nu se poate, domnule director! V-ați înșelat! Uitați-vă la probe!

Tonul cu care a zis „uitați-vă la probe!” a făcut un efect straniu asupra superiorului: i-a impus, parcă; acest domn a răspuns:

În fine, errare humanum est... Să vedem...

Și zicând aceasta, a scos din buzunar un plic, pe care camaradul lui Niță-l cunoștea bine, și din plic a tras o scrisorică; s-a uitat pe ea cu băgare de seamă și, cu tonul mult mai blând, zâmbind:

– Știi că ai dreptate dumneata?... Așa e!... Vezi?... confund-ase... În adevăr, a reușit d. Ghiță Nițescu.

– Așa da! a răspuns plin de satisfacție d. Niță Ghițescu.

Și dl. director, grav, se retrase-nchizând ușa.

Nicolae Ceaușescu, în top 10 cei mai decadenți dictatori

Nicolae Ceaușescu se află în Top 10 cei mai decadenți dictatori din întreaga lume care au existat până în prezent. Lista a fost alcătuită de jurnaliștii de la Times, care comentează faptul că în timp ce popoarele lor trăiau în teroare, sărăcie și agonie, ei își urmăreau doar propriile scopuri și își satisfăceau propriile mof-uri. Astfel că Ceaușescu se află pe locul trei în acest top.

Times notează că a fost președintele României între 1967–1989 și era cunoscut și sub numele de „Geniul din Carpați” sau „Geniul Carpaților”. El a fost felicitat de Salvador Dali, printr-o telegramă, pentru excesele sale, mai ales pentru faptul că folosea un sceptru de rege.

Deși avea un salariu oficial de doar 3.000 de dolari, el a găsit bani să construiască 15 palate, să își cumpere o superbă colecție de mașini, să aibă yahturi, colecții de artă și

haine de firmă. Jurnaliștii de la Times notează și faptul că zeci de mii de tineri au lucrat la demolarea caselor pentru a construi Palatul Parlamentului care are peste 1000 de camere.

Pe primul loc în topul celor mai decadenți dictatori se află Kim Jong-il, liderul Coreei de Nord din 1994 până în prezent. Fiul conducătorului comunist numit și Marele Conducător, Kim Jong-il are gusturi foarte scumpe. Deține 17 palate și o colecție de 100 de mașini și peste 20.000 de casete video. El cheltuiește aproape 650.000 de dolari pe an pe coniac, Hennessy VSOP.

Acesta este urmat de Ferdinand Marcos, președintele Filipinelor între anii 1965 și 1986. Soția lui, Imelda, a fost una dintre cele mai cheluitoare femei. Ea a plecat cu 888 de geți atunci când soțul ei a fost alungat de la palat.

Pe locul patru se afla președintele Turkmenistan-

ului, între anii 1990–2006, Saparmu-rat Niyazov. El avea un dezvoltat cult al personalității.

A plătit 6 milioane de lire pentru a fi imortalizat într-o sculptură. A plătit 3 miliarde de lire pentru a redenumi luna ianuarie după propriul nume. Idi Amin, președintele Ugandei, între 1971–1979, numit și „lordul tuturor bestiilor de pe pământ și lordul peștilor din mare”, se află pe locul cinci în topul dictatorilor decadenți. El a cheltuit milioane pentru a-și întreține cele 30 de amante, 5 neveste și 43 de copii.

Iosif Stalin, liderul URSS între anii 1922–1953, se află pe locul șase. Se pare că ducea un stil de viață scump, a avut numeroase palate, îi plăcea să fumeze țigări scumpe și prefera călătoriile private. Mohammed Reza Pahlavi, șahul Persiei între 1941–1979, numit și „regele regiilor” a cheltuit aproape 100 de milioane de dolari pentru a celebra a 2500-a aniversare a monarhiei Persiei, în 1971. Superba sa colecție de mașini sport poate fi văzută la Muzeul Național de Mașini din Iran și are modele precum

Mercedes Benz, Porsche și altele.

Fostul președinte al Irakului, între 1979–2003, Saddam Hussein, se află pe locul 8. El deținea o grădină zoologică privată unde ține în captivitate lei și maimuțe. Avea o colecție de 1.200 de mașini de lux.

Pe următorul loc în topul dictatorilor decadenți se află Mobutu Sese Soku, președintele Zairului, între 1965–1997. Avea sa a fost estimată în 1984 la 5 miliarde de dolari și era echivalentă cu datoriile naționale ale țării sale. Printre extravaganțele sale se află șampania roz, yahturile și călătoriile de shopping la Paris.

Cea de-a doua lui soție, Bobi Ladawa, deținea 1.000 de rochii.

Ultimul loc este ocupat de Suharto, președintele Indoneziei, între anii 1967–1998. Un cotidian dezvăluia, în 1999, că împreună cu familia lui cheltuia peste 15 miliarde de dolari.

Cea mai înaltă clădire din lume

Constructorii Turnului Dubai (Burj Dubai) le dau de lucru autorilor Cărții Recordurilor.

După ce a devenit cea mai înaltă clădire din lume în 2007 și a depășit și cea mai înaltă antenă de pe glob, în aprilie a acestui an, în urmă cu o săptămână Burj Dubai a devenit oficial cea mai înaltă construc-

ție făcută vreodată de om.

Din vârful Turnului, ce are în prezent circa 688 de metri, poți admira întregul Dubai, iar dacă atmosfera este propice poți vedea chiar și o parte din Iran.

Burj Dubai are 160 de etaje și constructorii adaugă câte un nivel nou pe săptămână. Înălțimea finală este însă secretă. După

finalizarea sa, în 2009, Burj Dubai va găzdui până la 35.000 de persoane într-o îmbinare de hoteluri, birouri și apartamente.

Nu vor lipsi restaurantele, sălile de întreținere sau cluburile de noapte. Etajele nouă până la 37 sunt rezervate unor apartamente de lux aparținând casei de modă italiene Armani.

La o asemenea înălțime, clădirea este prevăzută cu măsuri de securitate suplimentare.

La fiecare 25 de etaje au fost construite camere de refugiu consolidate, cu rezerve proprii de oxigen. În plus, toate scările și căile de ieșire sunt marcate cu vopsea fosforescentă.

Stâlpii de susținere au fost proiectați astfel încât să absoarbă activitatea seismică din zonă, iar fundația Turnului ajunge până la 46 de metri adâncime.

Anterior, recordul pentru cea mai înaltă construcție făcută vreodată a aparținut unui turn radio ridicat de regimul comunist din Polonia în 1974. Acesta a fost însă dărâmat în 1991.

Doliu în lumea artistică

Actorul Ilarion Ciobanu s-a stins din viață la sfârșitul săptămânii trecute, la vârsta de 77 de ani. Actorul s-a născut pe 28 oc-

„Pe aici nu se trece”, „Nemuritorii”, „Ultimul cartuș”, „Cu mâinile curate”, „Baltagul”, „Răscoala”, „Omul de lângă tine” etc.

tombrie 1931, la Ciucur, în Tighina, și a absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică din București. A debutat pe marele ecran la 30 de ani, alături de Ion Besoiu și Amza Pellea, în „Setea”.

Au urmat apoi alte peste 60 de producții, printre care „Iancu Jianu, haiducul”, „Ecaterina Teodoroiu”, „Profetul, aurul și ardelenii”, „Toate pânzele sus”,

După 1989, Ilarion Ciobanu a mai jucat doar ocazional în câteva filme – „Tancul”, „Ochii care nu se văd”, „Terente – regele bălților” sau „Crucea de piatră”.

Foștii colegi de pe platourile de filmare își amintesc cu emoție de cel care a fost Ilarion Ciobanu. În ultimii ani, actorul s-a luptat cu o boală necruțătoare, cancerul faringian.

Timișoara își apără culorile

În ultimele zile, suporterii echipei de fotbal Politehnica Timișoara (acum numită oficial F.C. Timișoara) au protestat pe străzile orașului împotriva deciziei Comitetului Executiv al FRF de joi, 4 septembrie, prin care se hotărârea punerea în aplicare a deciziei FIFA de penalizare cu șase puncte a echipei FC Timișoara pentru neexecutarea punctului 3 din hotărârea TAS, pronunțată la 25 aprilie 2008, în cazul palmaresului grupării. Punctul trei al hotărârii Tribunalului sportiv de la Lausanne se referă la schimbarea culorilor clubului de către FC Timișoara, astfel încât acestea să nu mai includă culoarea violet – informează Hotnews.

FC Timișoara, gruparea din Liga I, condusă de Marian Iancu și Poli Timișoara, clubul patronat de omul de afaceri italian Claudio Zambon, care activează acum în Liga a IV-a, își dis-

după ce au blocat intersecția cu DN6.

Forțele de ordine au intervenit cu gaze lacrimogene pentru a încerca dispersarea suporterilor. În timpul manifestației, demon-

pută de mai mult timp palmaresul și însemnele Politehnicii Timișoara, club fondat în 1921. Demonstrațiile de joi și duminică au adunat mii de suporter pe străzile din Timișoara.

De cel puțin 16 ani nu s-au mai organizat, în Timișoara, demonstrații de asemenea anvergură. Și este pentru prima oară din decembrie 1989 când forțele de ordine au folosit gaze lacrimogene pentru împrăștierea demonstranților. Cum s-a ajuns aici și ce înseamnă să fi suporter „Poli”?

Demonstrații împrăștiati cu gaze lacrimogene

Suporterii FC Timișoara protestaseră și joi seara, 4 septembrie, timp de aproximativ patru ore, în centrul Timișoarei, în Piața Operei, unde au scandat mesaje împotriva FRF și împotriva lui Mircea Sandu și Dumitru Dragomir,

face parte din galeria „Poli” însemna a face disidență. Pe stadion, nu de puține ori, lozincile scandate puteau avea o tentă voalat anticomunistă. Același Marius Ghilezan povestește în cartea sa cum, cu ani în urmă, pentru a merge la un meci al lui „Poli”, la Belgrad, a trecut ilegal, noaptea, granița în Iugoslavia și apoi, în același mod, s-a întors în România.

Galeria „Comando Viola”

Scandările și lozincile galeriei reprezintă, de multe ori, puncte de vedere comune care nu sunt legate neapărat de fotbal, dar pe care, în tensiunea momentului, pare mai ușor să le exprimi.

Între cele două manifestații de stradă ale suporterilor și a galeriei care se numește „Comando Viola”, sâmbătă s-a desfășurat meciul amical cu OFKB Belgrad (1-1). S-a scandat „Poli suntem noi!”, „Politehnica-i a noastră/nu-i o marfă-n mâna voastră!”, dar și „Kosovo e Serbia!”. Galeria sârba a întors „complimentul” agitănd pancarta pe care scria în engleză „Pentru UEFA contează banii!”.

Suporterii timișoreni au primit mesaje de solidaritate și de la alte galerii ale unor echipe de fotbal din țară – UTA (eterna rivală a Timișoarei) și Rapid. Protestele sunt susținute și de oficialii din administrația locală, administrație care susține și financiar echipa. Adrian Orza, viceprimarul Timișoarei, a participat la

mitingul din Piața Operei și a declarat că „vom lupta” pentru a se face dreptate Timișoarei și „drumul nostru va merge mai departe”.

Autobuze violet

Consiliul Local din Timișoara a vopsit chiar autobuzele regiei de transport în comun în alb-violet. Violetul a devenit, încet-încet, culoarea oficială a orașului și nu doar a echipei de fotbal. Nu toate galeriile echipelor de fotbal din România susțin, însă, protestul timișorenilor și asta pentru că, de multe ori, revolta împotriva federației de fotbal și a președintelui ei Mircea Sandu s-a transformat într-o revoltă împotriva „centrului”, a Bucureștiului și a „miticilor”.

„Poli” a fost acuzată, de-a lungul timpului, de astfel de atitudini discriminatorii, dar replica oficialilor de la club a fost că astfel de acuze sunt absurde de vreme ce la acea oră echipa era formată majoritar din bucureșteni, aduși de patronul Marian Iancu de la AEK București (fost Fulgerul Bragadiru). În 2004, însă, la un meci cu Dinamo, se putea citi în tribune pe o pancartă „Independența face diferența”. Un an mai târziu, în 2005, Cristian Țopescu înmâna galeriei „Poli” premiul „fair-play” al revistei „Pro Sport”.

„La Timișoara și cerul este violet”

Suporterii cer clubului să nu respecte hotărârea FRF. La meciul amical cu Bel-

gradul s-a scandat „La Craiova, în alb-violet / Cu Politehnica pe piept!”, făcându-se aluzie la culorile și sigla sub care va juca echipa la primul meci oficial care urmează, cel cu Universitatea Craiova.

Sanctiunea care ar putea fi aplicată României de către FIFA ar fi excluderea României din federație, ceea ce ar însemna că echipele de club românești nu vor mai putea participa la cupele europene, iar naționala României la meciurile oficiale din cadrul competițiilor internaționale. Cu toate acestea, Marian Iancu, susținut în stradă de mii de timișoreni, declară: „Noi nu suntem nebuni! Oamenii din Timișoara nu sunt nebuni! Știu că avem dreptate! Noi vom acționa în judecată FIFA și vom sesiza tribunalul de la Lausanne că a fost dezonorat și FRF va da socoteală! FRF va fi dezafiliată și echipele românești nu vor mai juca în Europa, la fel cum nici naționala României nu o va mai face! Această situație mă lasă rece”.

Marian Iancu a mai declarat că va reveni la culorile alb-violet și la denumirea echipei chiar de luni, 8 septembrie. Există și alte informații, neconfirmate încă de purtătorul de cuvânt al clubului, Levente Balint, conform cărora Marian Iancu ar ceda conducerea clubului lui Ovidiu Tender. Între timp protestele vor continua. De ce? „Pentru că la Timișoara și cerul este violet!” – a dat răspunsul un suporter pe un forum de discuții online.

TVR 1

Luni 15 septembrie

6.00 Trezirea la apel! 7.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Huck și regele inimilor 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. David Copperfield 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Vine razia! 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Eureka 20.10 Concursul Național de Modele 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Fotograful.

Marti 16 septembrie

6.00 Trezirea la apel! 7.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Ava, elefantul 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. David Copperfield 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Cu 80 de tablouri la capătul lumii 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Vine razia! 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Marțianul meu sonat 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Un om bun la toate.

Miercuri 17 septembrie

6.00 Trezirea la apel! 7.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Aventurile lui Tom Sawyer 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. David Copperfield 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Oameni ca noi 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Vine razia! 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 17.00 Jurnalul TVR 20.15 **Profesioniștii cu Eugenia Vodă** 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Viața la viteză maximă!

Regina Ana la Profesioniștii

Joi 18 septembrie

6.00 Trezirea la apel! 7.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Barney și prietenii 11.00 Serial. Romanța îndrăgostiților 12.00 Serial. David Copperfield 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.45 Hai să bucățărăm! 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Vine razia! 16.45 Serial. Romanța îndrăgostiților 19.15 Partidele la raport 21.20 Arhiva de servicii 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Rooster Cogburn.

Vineri 19 septembrie

6.00 Trezirea la apel! 7.00 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.10 Film. Moștenire buclucașă 11.00 Tennis: România-India 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Un polițist cu capsa pusă 21.00 Serial. Agenția 21.30 Jurnalul TVR 22.10 Film. Zona.

Sâmbătă 20 septembrie

6.10 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 7.00 Magazin de protecție a mediului 8.00 Desene animate 9.00 Împreună pentru natură 10.00 Dunărea – fluviu european. Documentar 11.10 Film. Dublura 13.00 Tennis: România-India 16.00 Olimpiada veseliei 17.00 Teleenciclopedia (R) 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Coronado 21.10 Film. Orașul în flăcări.

Duminică 21 septembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Serial. Hannah Montana 9.35 Serial. Toate pânzele sus 10.30 Viața satului Tennis: România-India 17.00 Teazar folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Cold Mountain 21.50 Film. Bulletproof.

TVR 2

Luni 15 septembrie

6.00 Pescar hoinar (R) 7.30 Povești de pe planetă 8.00 Serial. Capri 8.55 Film. Prăvălia de antichități 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Medalion folcloric 12.45 Utopia 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 17.35 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.30 Fotbal 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Elizabeth și ceilalți.

Marti 16 septembrie

6.00 Super Sport (R) 7.30 Povești de pe planetă 8.00 Serial. Capri 8.55 Film. Prăvălia de antichități 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Bazar 19.30 Serial. Lege și ordine 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Aventurile lui Sally Lockhart: Blestemul Rubinelui.

Miercuri 17 septembrie

6.00 Motomagia (R) 7.30 Povești de pe planetă 8.00 Serial. Capri 8.55 Film. Legenda spiridușilor 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Zestrea românilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Campionatul de comedie 17.35 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole (R) 19.30 Serial. Torchwood 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Viața la Londra.

Joi 18 septembrie

6.00 Autocritica (R) 7.30 Planeta oamenilor 8.00 Serial. Capri 8.55 Film. Legenda spiridușilor 11.00 Serial. Miracole 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Campionatul de comedie 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.30 Serial. Torchwood 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Swingul și băieții 23.15 Serial. Vânător nocturn.

Vineri 19 septembrie

6.00 Bugetul meu (R) 7.30 Planeta oamenilor 8.00 Serial. Capri 8.55 Film. Miliardul lui Bailey 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Miracole 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Serial. Carabinieri 16.30 Campionatul de comedie. Prezintă Marius Rizea 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Capri 18.30 Serial. Miracole 19.00 Bazar (R) 19.30 Serial. Torchwood 20.30 Ora de știri 21.30 Jamie în Australia 22.30 Serial. Kojak 23.20 Serial. Iubiri și secrete.

Marius Rizea prezintă Campionatul de comedie

Sâmbătă 20 septembrie

6.00 Destinația România (R) 6.30 Între cer și pământ (R) 7.00 Medalion folcloric 7.30 ABC... De ce? 8.30 Destinația România 9.30 Bugetul meu (R) 10.05 Rugby: RCJ Farul Constanța-CS Universitatea Cluj 12.10 Polo. Liga Națională: Steaua București-Astra Arad 14.30 D'ale lui Mitică 15.30 Ora populară 17.00 Jurnal regional 17.40 Serial. Hotel Babylon 18.35 Atlas 19.00 Maniacii 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Serial. Crime imperfecte 22.30 Film. Dansând cu dragostea.

Duminică 21 septembrie

6.00 Maniacii 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Ferra 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Autocritica Rapsodia Pământului... fără frontiere 12.00 Poate nu știți! 12.10 Polo: Steaua București-Astra Arad. 13.30 H...ora prichindeilor 14.25 Jamie în Australia (R) 15.30 Muzica și muzichie 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Ballykissangel 18.35 Serial. Eu și mama 19.30 Călătorind printre tradiții 20.00 Serial. Ajutor, îmi arde casa! 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Jekyll 22.30 Film. Fantomele.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

15 SEPTEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 SEPTEMBRIE, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariu săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 SEPTEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 SEPTEMBRIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „Lumea femeilor” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

21 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă baptistă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00-18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

17 septembrie 2008 (mtv ora 15.50)
Reluare: 19 septembrie 2008 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul românesc televizat va prezenta o relatare despre inaugurarea noii școli românești din Bătania. La manifestare a participat și ministrul învățământului din Ungaria, *Hiller István*. Suntem în sezonul fiertului de gem. La Micherechi „praiful”, cum spun localnicii, și acum este pregătit în mod tradițional. **Atenție! În noua grilă de programe a Televiziunii Maghiare, Ecranul nostru se va prezenta mai târziu, de la 15.50.**

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni-Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă-duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130

Fax: 66/465–142

Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

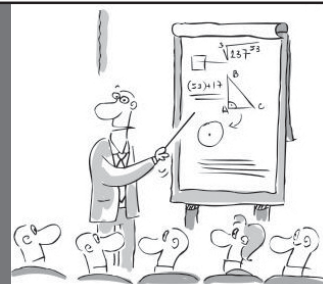
Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

Deci, în principiu, toate acestea nu înseamnă nimic

Anunțuri

De vânzare imobil (2 clădiri într-o curte) în Köröstarcsa, pe drumul principal, chiar cu srl. Se pot folosi pentru orice activitate chiar și în asociere (depozit, magazin legume-fructe, croitorie, spălătorie auto, etc.). Contact: 06-36/30-9255583 sau la adresa de e-mail: ktt.tibor@freemail.hu.

*

Căutăm parteneri din România. Oferim: fier beton, cărămidă, etc. Ne puteți contacta la nr. de tel: 06-36/30-9255583 sau la adresa de e-mail: ktt.tibor@freemail.hu.

Sfințirea crucii de lângă drum

La 14 septembrie, Biserica Ortodoxă sărbătorește Înălțarea Sfintei Cruci, Crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos.

Crucea e arma cea mai puternică a Domnului Hristos. Prin cruce se sfințesc casele, prin cruce se sfințește în fiecare zi omul făcându-și semnul ei, și tot crucea îi ajută pe creștini la orice împrejurare. După credința populară, la sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci se închide pământul nu numai pentru vietăți ci și pentru

gâze, șerpi, ierburi. Șarpele care nu a putut intra până atunci în pământ, începe să-și caute moartea. În ziua aceasta nu se taie lemne, ca să nu vină șarpele în casă. În ziua aceasta păsările călătoare, ca de exemplu rândunelele, încep călătoria lungă în alte țări mai calde. În ziua de 14 septembrie se culeg din grădină sau din câmp buruienile de leac și busuiocul folosit la ceremonialele bisericești.

Ziua de 14 septembrie, în anul 2005 a fost o zi foarte frumoasă, senină și caldă

la Chitighaz. Credincioșii au intrat în biserică și au asistat cu mare evlavie la slujba de sărbătoare. După slujbă, credincioșii în frunte cu domnul părinte *Florin Olteanu* au pornit la ruga de lângă drum de la marginea satului. Aici s-a sfințit Crucea, care a fost reînnoită, curățită de tufiș. Munca aceasta grea a fost făcută de doi credincioși, de *Gheorghe Ardelean* și *Mihai Istin*.

La această sărbătoare înălțătoare de suflet am luat parte cu elevii școlii române din Chitighaz. Pilda Crucii ne învață că dacă o cinștim, ne însoțește în viață și vom fi biruitori. Să-i aducem cu toții respectul ce i se cuvine!

Maria Sarca Zombai

Popa satului a fost dus cu caleașca până la cruce. În imagine: Dumitru și Zoltan Borbil, pr. Florin Olteanu și Ioan Brindaș